

גולן, זה כן או לא

דדי צוקר וחיים אורון (ג'ומס)

האם יאיר גולן עומד להיות אכזבת השמאל? יש לכך סימנים מדאיגים. בעיקר סימן אחד: הוא סבור שהכרה במדינה פלסטינית היא "הרסנית", וגורמת "נוק חמור למדיניות ישראל". לא פחות. ההתבטאות של יו"ר "הדמוקרטים" באה על רקע המגמה העולמית. זאת, למרות שהכרה במדינה פלסטינית היא מכה לחמאס, המתנגד עקרונית למדינה פלסטינית, ומבטאת תמיכה ברשות הפלסטינית — הפרטנר המועדף על גולן, ולמרות שהיא תגובה מדינית הולמת לממשלת נתניהו, שכלפיה יש לגולן מעט מאוד אמפתיה. הכל מתנקז לדיון במוסדות האו"ם בימים אלה. כדאי להזכיר לגולן, שמדינת ישראל הוקמה מכוח הצבעה במוסד הזה. ציוני אמיתי צריך לחזור ולעיין בכתביו של הרצל על "משפט העמים" כתנאי לקיומה של מדינה יהודית. ישראל קמה, בין השאר, הודות להכרה של מדינות העולם בזכותם של היהודים והפלסטינים למדינות משלהם. לכל עם מדינה משלו, כן? מדינה יהודית ומדינה ערבית. האם בכל חבורת המנהיגים הישראלים לא יימצא אפילו אחד שיתמוך בצעד הזה, שהוא בלתי נמנע וצודק? אפילו לא גולן? גולן מדגיש, כי הדרך למדינה פלסטינית קשה וארוכה. זו לא סנסציה ואין כמעט חולק על כך. אבל יו"ר הדמוקרטים מחמיץ את העיקר: עכשיו רגע ההכרעה — כן או לא. על זה מתנהל כעת הדיון העולמי. גולן בעד "תהליך שבמרכזו העיקרון של הפרדות אזורית עם אחריות ביטחונית של ישראל". אלא שזהו פורמט קשה להבנה למי שאינו ישראלי ואינו פלסטיני — כלומר לכל העולם.

הדיון המתנהל בעולם, וספציפית בהקשר ליוזמה הסעודית-צרפתית, הוא על העיקרון; על אמת פשוטה ואמירה ישירה שמי כירה בזכות. לא צריך להיבהל — מדינה כזו עוד לא קמה, גם אם יש לרשות הפלסטינית כבר חלק מהמשתנים שמגדירים מדינה. בפועל גולן נטמע בשאר הקשת הפוליטית הישראלית שמתברר שאין בה גוונים; בעניין המדינה הפלסטינית כולם אומרים "לא". גולן יכול היה לומר למשל, שהוא בעד מדינה פלסטינית מפורזת. באמירה פשוטה כזו הוא היה מנתק את עצמו מבנט-לפיד-גנץ, שלא לדבר על ליברמן. גם אבו מאזן הסכים להגדרה הזאת, בכתב ובעל פה. בינתיים מנהיג השמאל מעדיף לשגר אמירה מעורפלת. זאת בשעה שהסכמות ז'נבה — שהן הגיבוי המקצועי הכי חשוב של השמאל הישראלי — מדברות כבר שנים על הזכות להגדרה עצמית לשני העמים. כל כך מאכזב ה"לא" הזה ממני שנתפוש, בצדק, כאדם שפיו ולבו שווים. יו"ר הדמוקרטים עשה אגודה אחת עם הקונצנזוס שמתעקש לא להביט לכיבוש בעיניים.

לגולן קהל תומכים לא קטן. אבל הקהל הזה לא גדל בעקבות האמירה הזאת שלו. נראה היה שגולן מצטיין בחשיבה אסטרטגית, והנה הוא נפל דווקא כשחבר בטקטיקה זהירה, שעד כה לא הביאה אותנו לשום מקום טוב. עכשיו זה בידים של מוסדות המפלגה ושל ציבור התומכים שלה לומר לו שהוא לוקח פנייה לא נכונה, ולק"רוא לו לחזור לעיקרי האמונה שלהם.

צוקר היה ח"כ מטעם מרצ, וממקימי "שלום עכשיו" ו"בצלם"; אורון היה ח"כ ויו"ר מרצ